

ISSN 2414-5858 (Print)

ISSN 2414-5866 (Online)

DOI 10.5281/zenodo.3534933

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

**ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

Серія "Державне управління"

Збірник наукових праць

Включений до Переліку наукових фахових видань України групи «Б»

Випуск 2 (11)

Харків 2019

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Голова редакційної ради – Садковий В.П., д-р. наук держ. упр., проф.

Головний редактор – Домбровська С.М., д-р. наук держ. упр., проф.

Заступник головного редактора – Шведун В.О., д-р. наук держ. упр., с.н.с.

Відповідальний секретар – Помаза-Пономаренко А.Л., канд. наук держ. упр.

Члени редакційної колегії:

Дегтяр А.О., д-р. наук держ. упр., проф.

Древаль Ю.Д., д-р. наук держ. упр., проф.

Іваницька О.М., д-р. наук держ. упр., проф.

Куц Ю.О., д-р. наук держ. упр., проф.

Майстро С.В., д-р. наук держ. упр., проф.

Маліков В.В., д-р. наук держ. упр., доц.

Мороз В.М., д-р. наук держ. упр., доц.

Ромін А.В., д-р. наук держ. упр., доц.

Сиченко В.В., д-р. наук держ. упр., доц.

Стрельцов В.Ю., д-р. наук держ. упр., доц.

Кучабський Олександр, д-р. габіліт., проф. (Польща)

Міхальські Томаш, д-р. габіліт., проф. (Польща)

Урбанек Анджей, д-р. габіліт., проф. (Польща)

Засновник:

Національний університет цивільного захисту України

Свідоцтво Державної реєстраційної служби України про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 21020-10820р від 15.10.2014 р.

Вісник НУЦЗУ включено до Переліку наукових фахових видань України групи «Б» (Наказ Міністерства освіти і науки України № 775 від 16.07.2018 р.).

ISSN 2414-5858 (Print).

ISSN 2414-5866 (Online)

DOI 10.5281/zenodo.3534933

2

УДК 351

ББК 67.99(2)116 Ф 43

Друкується за рішенням вченої ради НУЦЗУ. Протокол № 3 від 28.11.2019 р.

Вісник Національного університету цивільного захисту України : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2019. – Вип. 2 (11). – 482 с. – (Серія "Державне управління").

У статтях наукового збірника, згрупованих у тематичні розділи, висвітлено проблеми розвитку системи державного регулювання економічних і соціальних процесів, а також реагування на надзвичайні ситуації.

Призначений для науковців, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, а також усіх, хто цікавиться сучасними проблемами державного управління.

The articles of the scientific journal are grouped in thematic sections; the problems of the state regulation system of economic and social processes are enlightened, as well as response to emergencies.

For scientists, civil servants, local government officials, and anyone who is interested in modern problems of public administration.

Вісник НУЦЗУ включено:

1. У 2016 р. до міжнародної бібліографічної бази даних *RePEc* (США) і міжнародної наукометричної бази даних *Index Copernicus* (Польща).

2. У 2017 р. до міжнародної репозитарної бази даних *Open Aire* і до міжнародної бібліографічної бази даних *Ulrich's Periodicals Directory*.

3. У 2018 р. до міжнародних індексаційних баз даних *Eurasian Scientific Journal Index* (Казахстан) і *ResearchBib* (Японія).

economic support. Lviv: LRIPA NAPA, 2018. Print.

17. Kruk, S. (2019). WAYS OF INSTITUTIONAL DEVELOPMENT OF THE MECHANISM OF CIVIL CONTROL IN THE FIELD OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE. EAST JOURNAL OF SECURITY STUDIES, 5(2), 16-26. Retrieved from <https://ejss.nuczu.edu.ua/index.php/ejss/article/view/19>.

DOI: 10.5281/zenodo.3532703

УДК 351.86

Рубан А. В., здобувач ННВЦ НУЦЗУ, м. Харків

Ruban A., PhD candidate, Educational, Scientific and Production Center, Kharkiv

РОЗРОБКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

THE CONCEPTUAL BASES OF THE STATE REGULATION OF NATIONAL SECURITY

У статті розроблено концептуальні засади державного регулювання національної безпеки. Зокрема, виокремлено ключові джерела загроз національній безпеці. Запропоновано основні напрями державної політики щодо забезпечення державної і громадської безпеки у довгостроковій перспективі. Обґрунтовано переваги розвитку державної політики щодо забезпечення державної і громадської безпеки. Розроблено комплекс заходів щодо забезпечення державної і громадської безпеки.

Ключові слова: *концептуальні засади, державне регулювання, національна безпека, загрози, державна політика, державна і громадська безпека.*

The conceptual bases of the state regulation of national security are developed in the article. In particular, the key sources of threats to national security are identified. The main directions of the state policy on state and public security ensuring in the long term are proposed. The advantages of developing of the state policy focused on ensuring of State and public security are justified. A set of measures for State and public security ensuring is developed.

Keywords: *conceptual bases, State regulation, national security, threats, public policy, State and public security.*

Постановка проблеми. Україна при забезпеченні державної та громадської безпеки на довгострокову перспективу передбачає необхідність систематичного вдосконалення заходів правоохоронного характеру щодо ви-

явлення, недопущення, усунення і розкриття терористичних і екстремістських актів, а також інших злочинних дій, що негативно впливають на права і свободи людини і громадянина, власність, громадський порядок і громадську безпеку, конституційний лад України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням державного регулювання національної безпеки присвятили свої наукові праці численні вчені, зокрема, А. Б. Качинський, В. А. Ліпкан, І. С. Руснак, Г. П. Ситник та ін.

Однак концептуальні засади державного регулювання національної безпеки України все ще потребують подальшого доопрацювання, зокрема, у контексті довгострокового стратегічного планування у цій сфері.

Постановка завдання. Метою статті є розробка концептуальних засад державного регулювання національної безпеки.

Для досягнення поставленої мети у роботі ставляться та вирішуються наступні завдання:

- виокремити ключові джерела загроз національній безпеці;
- запропонувати основні напрями державної політики щодо забезпечення державної і громадської безпеки у довгостроковій перспективі;
- обґрунтувати переваги розвитку державної політики щодо забезпечення державної і громадської безпеки;
- розробити комплекс заходів щодо забезпечення державної і громадської безпеки.

Виклад основного матеріалу. Ключовими джерелами загроз державній та громадській безпеці є наступні:

- діяльність розвідувального й іншого характеру спеціальних служб і організацій, що знаходяться у відомстві іноземних держав, а також окремих осіб, орієнтована на нанесення шкоди безпеці України;
- негативна діяльність терористичних організацій, угруповань та окремих осіб, орієнтована на зміну основ конституційного ладу України у насильницькому режимі, а також порушення стабільного функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування (зокрема, впровадження дій насильницького характеру стосовно державних діячів, а також представників політичної й громадської сфер), знищення об'єктів військового і промислового призначення; підприємств і установ, що забезпечують життєдіяльність суспільства, залякування громадськості, зокрема, через застосування різних видів зброї або небезпечних речовин радіоактивного, хімічного і біологічного походження;
- діяльність екстремістського спрямування з боку організацій і структур націоналістичного, релігійного, етнічного й іншого профілю, орієнтована на порушення єдності і територіальної цілісності України, а також усунення стабільності внутрішньополітичного й соціального поточного стану;
- діяльність злочинних організацій та угруповань транснаціонального масштабу, що має відношення до незаконного обігу речовин наркотичного і

психотропного характеру та призначення, а також боєприпасів, зброї, вибухових речовин;

- злочинні дії, спрямовані проти особистісної, суспільної та державної власності, державної влади, соціально-економічної безпеки, а також пов'язані з корупцією [2; 3].

При цьому основними напрямками державної політики щодо забезпечення державної і громадської безпеки у довгостроковій перспективі повинні стати наступні:

- посилення ролі держави як гаранту підтримки особистої безпеки громадян (у першу чергу – дітей та підлітків);

- вдосконалення нормативно-правових основ державного регулювання в контексті попередження проявів корупції, злочинності, екстремізму та тероризму, а також боротьби з зазначеними негативними явищами;

- підвищення ефективності захисту прав і законних громадських інтересів України за межами державного кордону;

- розширення меж міжнародного співробітництва [1; 4].

Забезпечення державної і громадської безпеки у довгостроковій перспективі, крім того, сприятимуть:

- підвищенню загальної ефективності функціонування правоохоронних органів і спецслужб;

- формуванню єдиної системи профілактики правопорушень і злочинних проявів на державному рівні (зокрема, серед неповнолітніх);

- здійсненню моніторингу й оцінці ефективності практики застосування правових норм стосовно підтримки державної та громадської безпеки;

- розробці й застосуванню комплексу спеціальних заходів, орієнтованих на зменшення рівня корумпованості та криміналізації відносин у суспільстві [2; 4].

Слід відмітити, що досягнення стратегічних цілей національної безпеки здійснюється шляхом:

1) розвитку системи забезпечення національної безпеки;

2) впровадження перспективної військово-технічної політики;

3) розвитку військової інфраструктури;

4) через вдосконалення системи управління військовою організацією держави та реалізацію комплексу заходів щодо підвищення престижу військової служби.

Відповідно, державна політика України у сфері національної оборони і військового будівництва на довгострокову перспективу повинна бути орієнтована на вдосконалення Збройних Сил України, інших військ, а також військових формувань і органів, покликаних за будь-яких умов розвитку військово-політичної обстановки забезпечити безпеку, суверенітет і територіальну цілісність держави.

З метою забезпечення державної і громадської безпеки необхідно впровадити низку наступних заходів:

- удосконалювати структуру і специфіку функціонування державних органів виконавчої влади;
- впроваджувати Національний план протидії корупції;
- розвивати систему виявлення погроз і криз глобального характеру, а також здійснювати відповідну протидію їх негативному впливу;
- чинити опір проявам тероризму на міжнародному й національному рівнях, здійснювати протидію екстремізму політичного й релігійного характеру, виключати випадки сепаратизму національного й етнічного походження;
- формувати та впроваджувати механізми недопущення й усунення конфліктів соціального й міжнаціонального характеру;
- розробляти у довгостроковій перспективі концепцію комплексного розвитку й оптимізації функціонування правоохоронних органів і спецслужб, а також підвищувати рівень соціальних гарантій їх співробітникам;
- удосконалювати підтримку правоохоронної діяльності з науково-технічної точки зору;
- зміцнювати базу озброєння через додання перспективних спеціальних засобів і техніки;
- розвивати систему професійної підготовки кадрів у сфері забезпечення державної і громадської безпеки;
- забезпечувати режим стабільного й безпечного функціонування підприємств, організацій і установ, що знаходяться у відомстві оборонно-промислового, ядерного, хімічного й атомно-енергетичного комплексів країни, а також об'єктів, що забезпечують життєздатність населення;
- підвищувати рівень соціальної відповідальності державних органів, що забезпечують державну і громадську безпеку [2; 3].

Рішення завдань забезпечення національної безпеки досягається за рахунок підвищення ефективності реалізації повноважень органів місцевого самоврядування стосовно:

- 1) забезпечення безпеки життєдіяльності населення;
- 2) оновлення парку технологічного обладнання та технологій виробництва на потенційно небезпечних об'єктах і об'єктах життєзабезпечення;
- 3) впровадження сучасних технічних засобів інформування й оповіщення населення в місцях його масового перебування, а також розробки системи прийняття превентивних заходів щодо зниження ризику терористичних актів і пом'якшення наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру [1; 2].

При цьому однією з найважливіших умов забезпечення державної й громадської безпеки України є надійний захист й охорона її державного кордону.

У цілому, забезпечення національної безпеки може бути досягнено шляхом вдосконалення і розвитку єдиної державної системи попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру (зокрема, її територіальних і функціональних сегментів), а також її інтеграції з

аналогічними зарубіжними системами.

Висновки. У цілому, наступні висновки відображають результати проведеного дослідження.

1. Виокремлено ключові джерела загроз національній безпеці: діяльність розвідувального й іншого характеру спеціальних служб і організацій, що знаходяться у відомстві іноземних держав; діяльність екстремістського спрямування з боку організацій і структур націоналістичного, релігійного, етнічного й іншого профілю та злочинні дії, спрямовані проти особистісної, суспільної та державної власності, державної влади, соціально-економічної безпеки, а також пов'язані з корупцією.

2. Запропоновано основні напрями державної політики щодо забезпечення державної і громадської безпеки у довгостроковій перспективі: посилення ролі держави як гаранту підтримки особистої безпеки громадян; вдосконалення нормативно-правових основ державного регулювання в контексті попередження проявів корупції, злочинності, екстремізму та тероризму, а також боротьби з зазначеними негативними явищами; підвищення ефективності захисту прав і законних громадських інтересів України за межами державного кордону та розширення меж міжнародного співробітництва.

3. Обґрунтовано переваги розвитку державної політики щодо забезпечення державної і громадської безпеки. Підкреслено, що державна політика України у сфері національної оборони і військового будівництва на довгострокову перспективу повинна бути орієнтована на вдосконалення Збройних Сил України, інших військ, а також військових формувань і органів, покликаних забезпечити безпеку, суверенітет і територіальну цілісність держави.

4. Розроблено комплекс заходів щодо забезпечення державної і громадської безпеки.

Список використаних джерел:

1. Качинський А. Б. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень : монографія. Київ : НІСД, 2013. 101 с.

2. Ліпкан В. А. Національна безпека України : навч. посіб. Київ : КНТ, 2009. 574 с.

3. Руснак І. С., Хижняк В. В. Національна безпека та підвищення обороноздатності України в контексті нових викликів і загроз // Стратегічна панорама. 2015. № 1. С. 12–20.

4. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади). Київ : НАДУ, 2011. 730 с.

References:

1. Kachynskij, A. B. *Indykatory nacionalnoyi bezpeky: vyznachennya ta zastosovannya yix granychnyx znachen* [Indicators of national security: definition and use of extreme values]. Ky`yiv: NISD. 2013. Print.

2. Lipkan, V. A. *Nacionalna bezpeka Ukrayiny* [Natiobal security of Ukraine].

Київ : КНТ. 2009. Print.

3. Rusnak, I. S. "Nacionalna bezpeka ta pidvyshhennya oboronozdatnosti Ukrainy v konteksti novyx vyklykiv i zagroz [National security and increase in defense capability of Ukraine in the context of new calls and threats]." *Strategichna panorama* 1 (2015): 12–20. Print.

4. Sytnyk, G. P. *Derzhavne upravlinnya u sferi nacionalnoyi bezpeky (konceptualni ta organizacijno-pravovi zasady) [Public administration in national security sphere (conceptual and institutional framework)]*. Київ : NADU. 2011. Print.

DOI: 10.5281/zenodo.3532706

УДК 351.82

Савченко І. Г., к.держ.упр., ХТЕІ КНТЕУ, м. Харків

Savchenko I., PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of Management and Public administration department, Kyiv National University of Trade and Economics Kharkiv Institute of Trade and Economics, Kharkiv

ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

THEORETICAL-CONCEPTUAL BASES AND PRINCIPLES OF THE STATE POLICY IN THE LAND RELATIONS IN UKRAINE

У статті розглянуто основні засади формування та реалізація державної політики у сфері земельних відносин які є складним процесом, ефективність якого залежить від його наукової обґрунтованості науково-понятійного апарату. Обґрунтовано, що ключовими суб'єктами системи земельних відносин є органи державної влади та місцевого самоврядування, які утворюють складну, ієрархічну систему, яка продукує процеси управління земельними відносинами в межах встановлених законодавством повноважень і функцій. Охарактеризовано основні засади раціоналізації державної політики землекористування. Визначено базові принципи формування та реалізації державної політики в сфері земельних відносин України.

Ключові слова: *реалізація державної політики в сфері земельних відносин, принципи державної політики у сфері земельних відносин в Україні, державна політика у сфері земельних відносин, суб'єкти системи земельних відносин.*

The article deals with the basic principles of the formation and implementation of